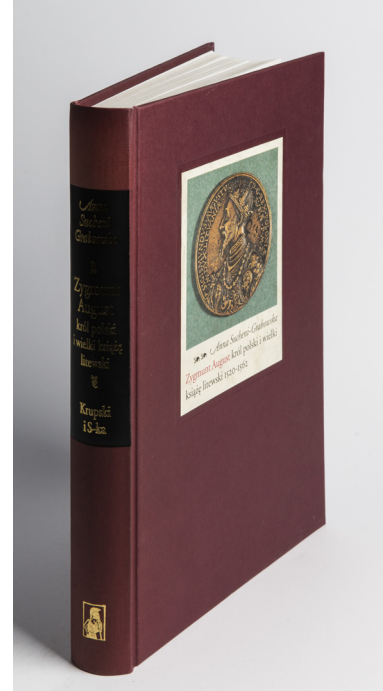

foto: Szymon Aleksandrowicz

Bach 2016

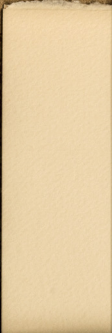

Ordo Equestris
Sancti Sepulchri
Hierosolymitani

Pèlerinage
en Pologne
1988

orum.
imus veno ad colendos

Wystawa «Byli w Powstaniu»
poświęcona senatorom II i III Rzeczypospolitej Polskiej
z okazji pięćdziesiątej rocznicy wybuchu Powstania
Warszawskiego

Czynna w dniach od 30 lipca do 15 września
1994

Nie każdy tego
złapno w czasie zamieszek.
jedź buntowniczo

ALL HES AND FAIR

owarzystwo Wydawców Książek składa

e za udział w opracowaniu książki

onkursie «Najpiękniejsze książki roku»

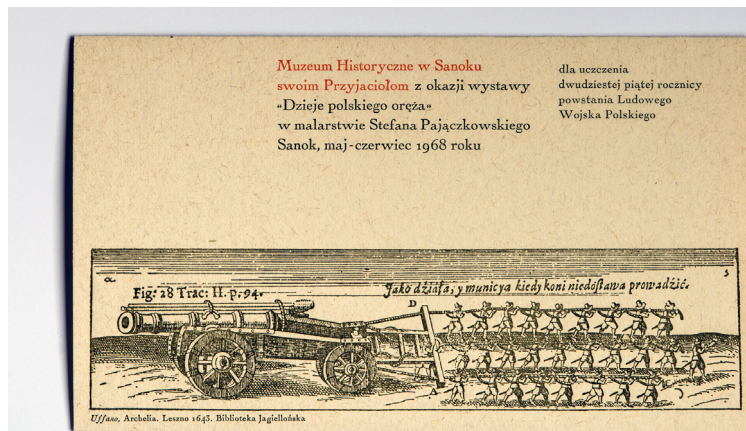
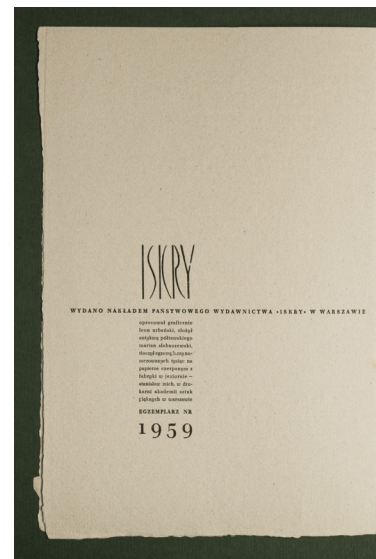
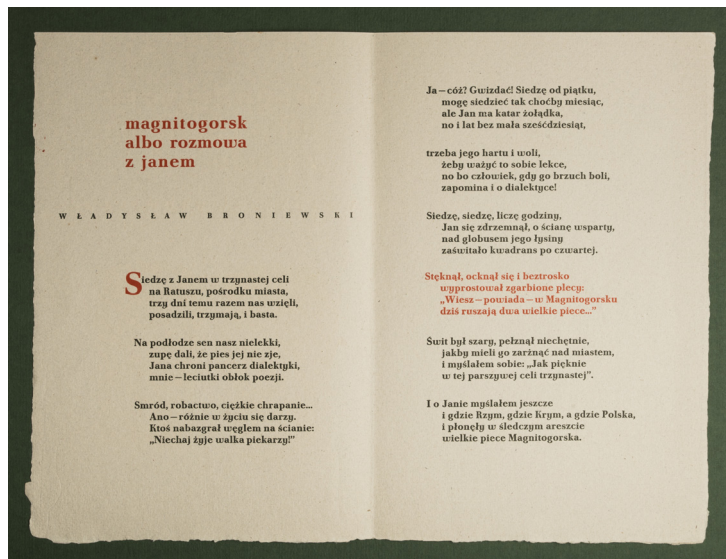
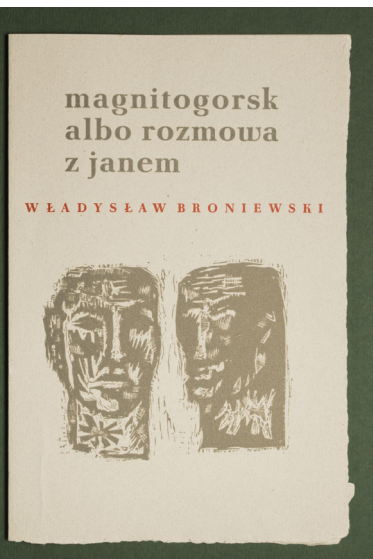
Przez PTWK

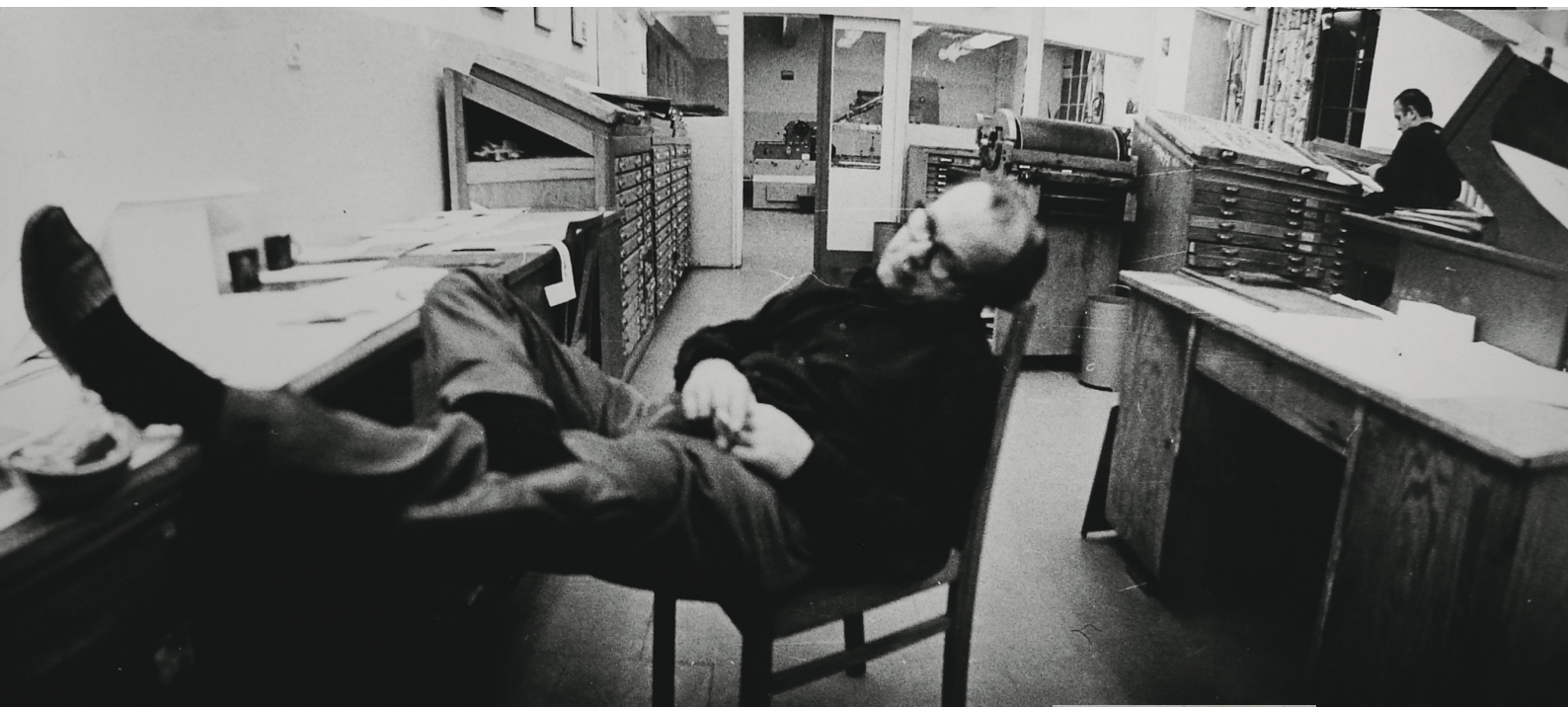
Andrzej Karłowicz

Bach 2016

Bach 2016

Wzornik czcionek

Doświadczalnej Oficyny Graficznej

Pracowni Sztuk Plastycznych

Warszawa 1974

PLANTIN
ANTYKWA

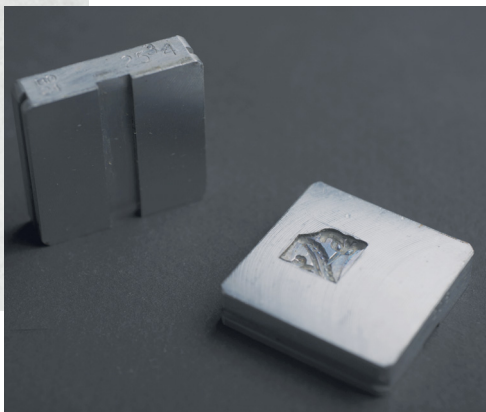
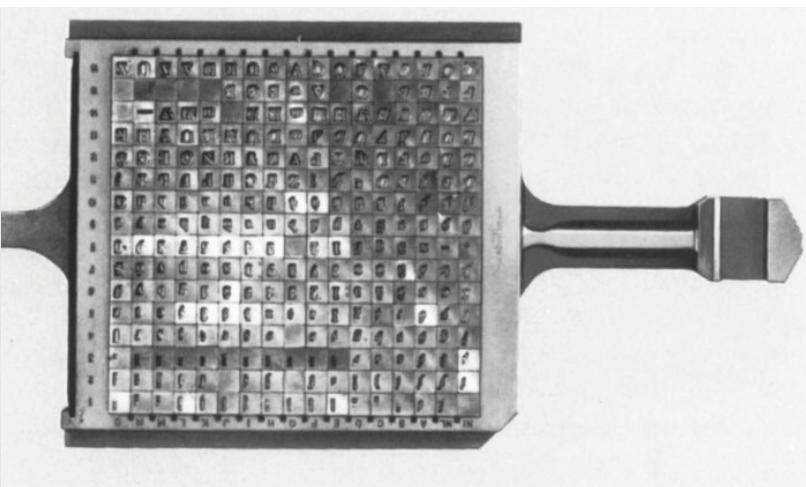
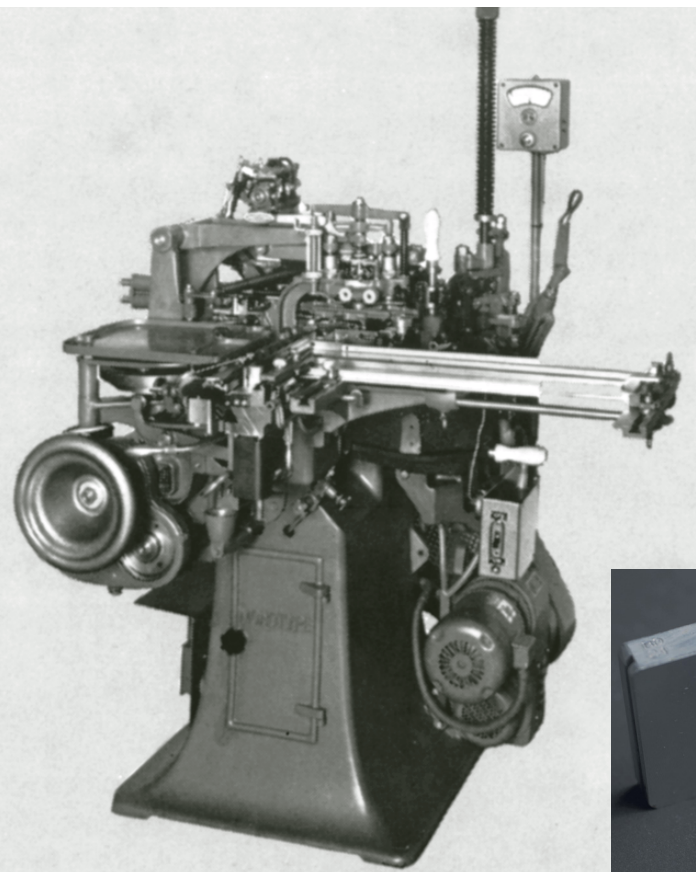
ABCDEFGHIJKLLM
NOPQRSTUVWXYZAĀĀĀĀĀĀ
ÇĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖĖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
āāāāāāāāāāāāāāāāāāāāāāāā
1234567890—.,;:’«*?!†§&-)]

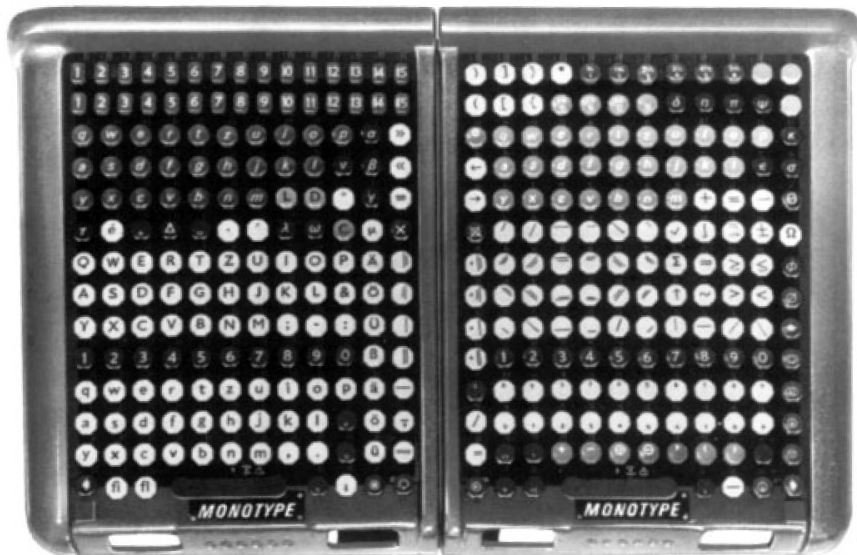
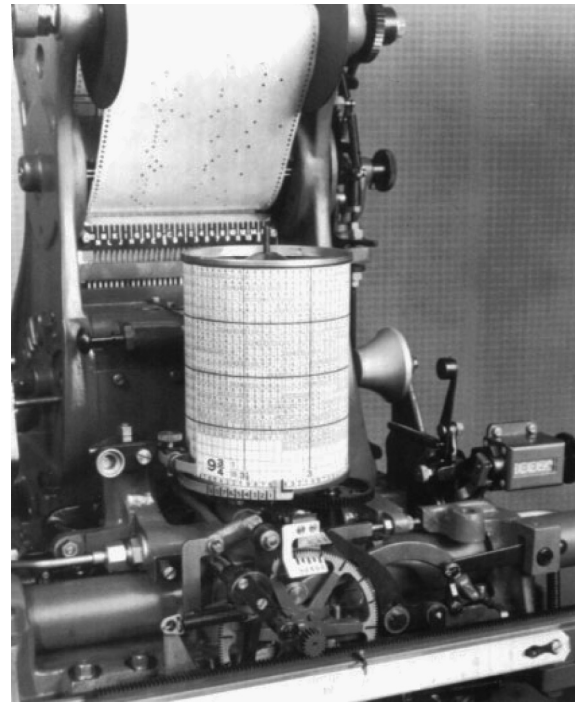
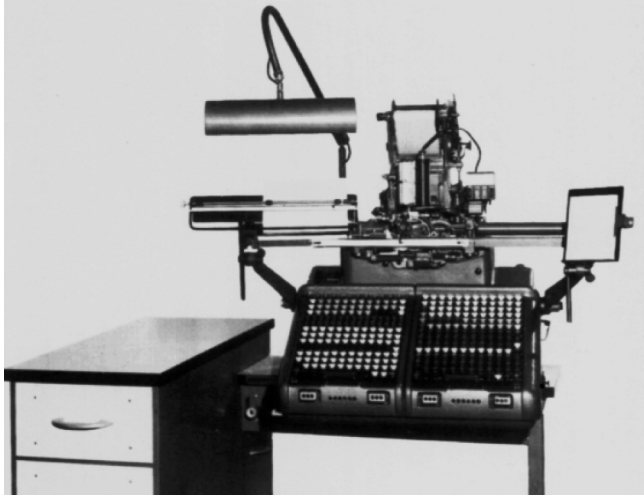
Podstawowym założeniem działalności Doświadczalnej Oficyny Graficznej PSP jest wykonywanie druków artystycznych, reprezentacyjnych i bibliofilskich w małych nakładach. W tym zakresie «Oficyna» jest doświadczalną pracownią poligraficzną współpracującą z artystami grafikami, którzy opracowują projekty graficzne, dokonują wyboru odpowiednich papierów i materiałów oraz współpracują bezpośrednio w technicznej realizacji druku. Dążenie do uzyskania wysokich walorów graficznych i staranność wykonania poligraficznego jest wkładem «Oficyny» w dzieło krzewienia kultury słowa drukowanego.

PERPETUA
ANTYKWA

ABCDEFGHIJKLL
MNOPQRSTUVWXYZ
AĀĀĀĀĀĀ
1234567890—.,;:’«*?!-)

PODSTAWOWYM ZAŁOŻENIEM DZIAŁALNOŚCI DOŚWIADCZALNEJ OFICYNY GRAFICZNEJ PSP JEST WYKONYWANIE Druków ARTYSTYCZNYCH, REPREZENTACYJNYCH I BIBLIOFILSKICH W MAŁYCH NAKŁADACH. W TYM ZAKRESIE «OFICyna» JEST DOŚWIADCZALNĄ PRACOWNIĄ POLIGRAFICZNĄ WSPÓŁPRACUJĄCĄ Z ARTYSTAMI GRAFIKAMI, KTÓRZY OPRAcOWUJĄ PROJEKTY GRAFICZNE, DOKO-

XII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny imienia
Fryderyka Chopina · Warszawa, 1-20 października 1990

otrzymuje dyplom honorowy

XII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego
imienia Fryderyka Chopina

Dyrektor Konkursu

Przewodniczący Jury

Członkowie Jury

Warszawa, 20 października 1990

Bach 2016

SOIRÉE
de musique de chambre

PALAIS du CONSEIL des MINISTRES
Varsovie, le 20 juillet
1988

Programme

Jadwiga Romańska
soprano

Stanisław Firlej
violoncelle

L'ensemble de chambre
«Jeunesse Musicales»

Wojciech Szaliński
chef d'orchestre

ANONYMUS
Symphonia de Nativitate
Allegro
Andante
Allegro

STANISŁAW SYLWESTER
SZKZYŃSKI
Jesu spes mea

STANISŁAW MORYTO
*Fantaisie pour violoncelle
et cordes d'un orchestre*
[avant-première]

Dans le programme spécial:
Urszula Mazurek
baryte

PRIX D'HONNEUR DE LA PAIX

LE CONSEIL MONDIAL DE LA PAIX
TENANT COMPTE DE L'EXCEPTIONNELLE
CONTRIBUTION APPORTÉE A LA
CAUSE DE LA PAIX ENTRE LES PEUPLES
PAR LA VILLE DE VARSOVIE
SYMBOLE DE RECONSTRUCTION
PACIFIQUE DECIDE DE LUI DECERNER
POUR L'ANNEE MCML
LE PRIX D'HONNEUR DE LA PAIX

LE PRESIDENT
DU CONSEIL MONDIAL DE LA PAIX
FREDERIC JOLIOT-CURIE
LE PRESIDENT DU JURY
DES PRIX INTERNATIONAUX DE LA PAIX
PIETRO NENNI

PARIS 9 FEVRIER MCMLI

CONCERT de GALA
donné
à l'OCCASION de la VISITE OFFICIELLE
de S. M. I. Haïlé Sélassié Ier
EMPEREUR D'ETHIOPIE

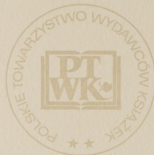
- Fr. Chopin „Polonaise” en la bémol majeur op. 53
Exécuté au piano par Władysław Kędra
- St. Moniuszko „Connais-tu ce pays”
„La Fileuse”
- Ch. Gounod Air de l'opéra „Faust”
K. Szymanowski „La Lune et le Rossignol”
du cycle „Les Princesses de contes”
Interprété par Halina Slonicka - soprano
- P. Tchaikovsky „Le Lac des Cygnes” - adagio du II^{-ème} Acte
*Exécuté par les premiers danseurs de l'Opéra
de Wrocław - Rata Syldorf et Bronisław Krowczyński*
- H. Wieniawski „Légende”
K. Szymanowski „La Fontaine d'Aréthuse”
A. Zarzycki „Mazurka”
Exécuté au violon par Henryk Palusz
- St. Moniuszko Air de l'opéra „Le Manoir Hanté”
G. Verdi Air de l'opéra „Le Trouvère”
Interprété par Bogdan Paprocki - ténor
- H. Wieniawski „Coquette”
*Exécuté par les premiers danseurs de l'Opéra
de Wrocław - Rata Syldorf et Bronisław Krowczyński*
- K. Szymanowski „Etude en si bémol mineur”
Fr. Chopin „Etude en do mineur”
Exécuté au piano par Władysław Kędra

LE COMITE D'ORGANISATION
DE LA XVe FOIRE INTERNATIONALE DU LIVRE A VARSOVIE
ET L'ASSOCIATION POLONAISE DES EDETEURS DE LIVRES
ONT L'HONNEUR DE PRESENTER
LEURS VIFS REMERCIEMENTS A LA MAISON

PAŃSTWOWYM ZAKŁADOM

POUR SA PARTICIPATION CONTINUE A NOTRE
MANIFESTATION DEPUIS 1956
NOUS SERIONS TRES HEUREUX DE POUVOIR TOUJOURS
COMPTER VOTRE HONORABLE MAISON
PARMI LES PARTICIPANTS DE NOS PROCHAINES
FOIRES INTERNATIONALES DU LIVRE
A VARSOVIE

PREZES POLSKIEGO TOWARZYSTWA
WYDAWCÓW KSIĄŻEK
LE PRESIDENT DE L'ASSOCIATION POLONAISE
DES EDETEURS DE LIVRES

LEON MARSZAŁEK

VARSOVIE, MAI 1970

KOMITET ORGANIZACYJNY
XV MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW KSIĄŻKI W WARSZAWIE
I POLSKIE TOWARZYSTWO WYDAWCÓW KSIĄŻEK
MAJĄ ZASZCZYT ZŁOŻYĆ SERDECZNE PODZIĘKOWANIA
I WYRAZY UZNANIA

WYDAWNICTW SZKOLNYCH W WARSZAWIE

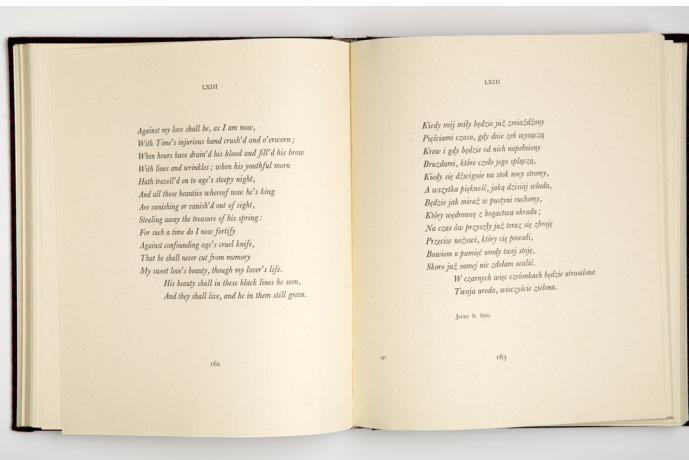
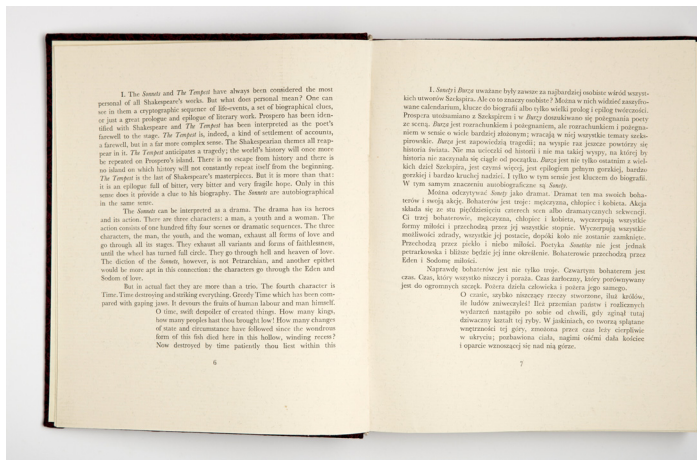
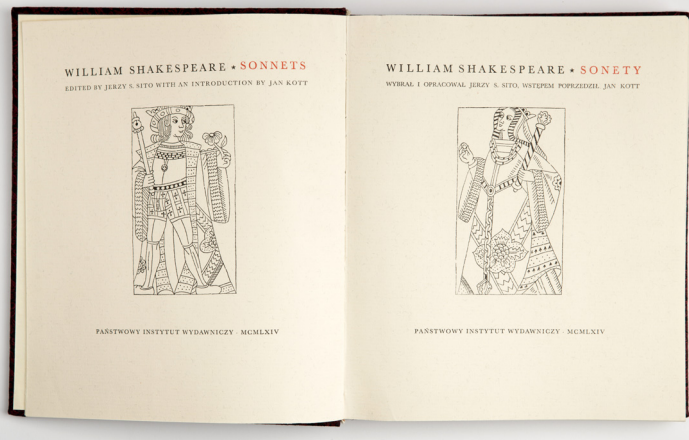
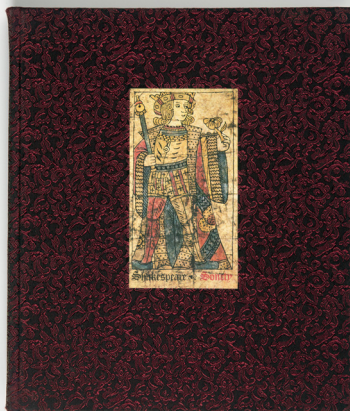
ZA DOTYCHCZASOWY UDZIAŁ W PIĘTNASTU
KOLEJNYCH MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH KSIĄŻKI
W WARSZAWIE W LATACH 1956-1970
Z WIELKĄ RADOŚCIĄ I SATYSFAKCJĄ POWITAMY RÓWNIEŻ
W PRZYSZŁOŚCI WASZĄ CENIONĄ FIRME
W KOLEJNYCH MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH KSIĄŻKI
W WARSZAWIE

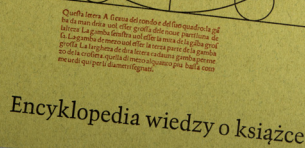

PRZEWODNICZĄCY
KOMITETU ORGANIZACYJNEGO
LE PRESIDENT
DU COMITE D'ORGANISATION

ZIEMOWIT JASIŃSKI

WARSZAWA W MAJU 1970

Encyklopedia wiedzy o książce

[illegible]

Abecziatura (łac. abbevia – skracanie), skrót stosowany w piśmie w celu zaoszczędzenia czasu i materiału pisanego. Stosowanie A. było najbardziej rozpowszechnione w średniowieczu, ale ich genesis sięga starożytności. Najmiesz A. wywodził w *akropoliach żyjących na kamieniu lub metalu [od III w. p.n.e.]. W sta-

[illegible][illegible]

Adres wydawniczy
 1) Szepien Szkolnogo
 2) Szepien Szkolnogo
 3) Szepien Szkolnogo
 4) Szepien Szkolnogo
 5) Szepien Szkolnogo
 6) Szepien Szkolnogo
 7) Szepien Szkolnogo
 8) Szepien Szkolnogo
 9) Szepien Szkolnogo
 10) Szepien Szkolnogo
 11) Szepien Szkolnogo
 12) Szepien Szkolnogo
 13) Szepien Szkolnogo
 14) Szepien Szkolnogo
 15) Szepien Szkolnogo
 16) Szepien Szkolnogo
 17) Szepien Szkolnogo
 18) Szepien Szkolnogo
 19) Szepien Szkolnogo
 20) Szepien Szkolnogo
 21) Szepien Szkolnogo
 22) Szepien Szkolnogo
 23) Szepien Szkolnogo
 24) Szepien Szkolnogo
 25) Szepien Szkolnogo
 26) Szepien Szkolnogo
 27) Szepien Szkolnogo
 28) Szepien Szkolnogo
 29) Szepien Szkolnogo
 30) Szepien Szkolnogo
 31) Szepien Szkolnogo
 32) Szepien Szkolnogo
 33) Szepien Szkolnogo
 34) Szepien Szkolnogo
 35) Szepien Szkolnogo
 36) Szepien Szkolnogo
 37) Szepien Szkolnogo
 38) Szepien Szkolnogo
 39) Szepien Szkolnogo
 40) Szepien Szkolnogo
 41) Szepien Szkolnogo
 42) Szepien Szkolnogo
 43) Szepien Szkolnogo
 44) Szepien Szkolnogo
 45) Szepien Szkolnogo
 46) Szepien Szkolnogo
 47) Szepien Szkolnogo
 48) Szepien Szkolnogo
 49) Szepien Szkolnogo
 50) Szepien Szkolnogo
 51) Szepien Szkolnogo
 52) Szepien Szkolnogo
 53) Szepien Szkolnogo
 54) Szepien Szkolnogo
 55) Szepien Szkolnogo
 56) Szepien Szkolnogo
 57) Szepien Szkolnogo
 58) Szepien Szkolnogo
 59) Szepien Szkolnogo
 60) Szepien Szkolnogo
 61) Szepien Szkolnogo
 62) Szepien Szkolnogo
 63) Szepien Szkolnogo
 64) Szepien Szkolnogo
 65) Szepien Szkolnogo
 66) Szepien Szkolnogo
 67) Szepien Szkolnogo
 68) Szepien Szkolnogo
 69) Szepien Szkolnogo
 70) Szepien Szkolnogo
 71) Szepien Szkolnogo
 72) Szepien Szkolnogo
 73) Szepien Szkolnogo
 74) Szepien Szkolnogo
 75) Szepien Szkolnogo
 76) Szepien Szkolnogo
 77) Szepien Szkolnogo
 78) Szepien Szkolnogo
 79) Szepien Szkolnogo
 80) Szepien Szkolnogo
 81) Szepien Szkolnogo
 82) Szepien Szkolnogo
 83) Szepien Szkolnogo
 84) Szepien Szkolnogo
 85) Szepien Szkolnogo
 86) Szepien Szkolnogo
 87) Szepien Szkolnogo
 88) Szepien Szkolnogo
 89) Szepien Szkolnogo
 90) Szepien Szkolnogo
 91) Szepien Szkolnogo
 92) Szepien Szkolnogo
 93) Szepien Szkolnogo
 94) Szepien Szkolnogo
 95) Szepien Szkolnogo
 96) Szepien Szkolnogo
 97) Szepien Szkolnogo
 98) Szepien Szkolnogo
 99) Szepien Szkolnogo
 100) Szepien Szkolnogo

[illegible]

ganie z pod-
specjalny, a
A. toruński
wiel. Zosia

Akafist. „
den religij-
kierzy spie-
111 Błogosł.
matem wzo-
waniem za
akafistyk ju-
styny”

Akari. „
jodów i mig-
niotów wro-
wyfodogro-
litya goje-
wajędo go-
niewców sz-
twie kłopot-
agnatow-
mistrzów
klementy-
hodowcy, w-
W mianow-
end wargow-
pewności-
sposobu nie-
wiel w adre-
sach”

Akcyden-
godność, ak-
bromat i
mociowy, w-

[illegible][illegible]

Akrostych [gr., stichos = wiersz], sztuka literacka polegająca na układaniu słów i wyrazów tak, aby ich pierwsze litery tworzyły określoną frazę lub zdanie.

Aid (alchod), des-
daga z alchapy A.
newspaper) były
Tureczkami tymi
kierownik (Piano) ko-
biety (Tureczki) i
"Sądzę, że to jest
słynny przedstawie-
niach, bardzo po-
ruch, stanowczo
przebiega wyjątko-
wymi. Nie odprawa
Zab. nie odprawa
Algebra curv

Algebra, w ko-
sławie wyrażenie po-
długowego znacze-
nia ze polski ogólnie
przyjmuje "prze-
noski, w leżących
głównie i mieszko-
nowych tematach

Alchun (alchun)
sądzę, Karolich i
w ról sądzę kiero-
w. W tym spólnie z
go dwie ogólnie kiero-
nie. Uważam, że
w dawnych i
Młynem w Turcji,
stanowi "szkole kiero-
nowe, również kiero-
nowe, również kiero-
nowe, również kiero-

[illegible]

Encyklopedia wiedzy o książce

Wrocław · Warszawa · Kraków · 1977
Zakład Narodowy im. Ossolińskich

4

Wydawnictwa:

IRWIN GORDONSON / *Przebiegi*
KAROL GOLDBERGOWSKI / *Diagnoza i leczenie choroby*
STANISŁAW JARZYŃCZYŃSKI / *Biblioteka dla lekarzy*
JANUSZ KLIMASZCZYŃSKI / *Choroby wewnętrzne i dentystryka*
ALICJA KARCIAK-GRYCZYŃSKA / *Diagnoza i leczenie*
Diagnoza i leczenie choroby XV-XVIII w.
Diagnoza i leczenie
ANDRZEJ KŁOSKOWSKI / *Współczesne zarys wykładu*
JOŃ KOSIŃSKI / *Diagnoza i leczenie choroby XIX i XX w.*
Krzysztof Kuciński / *Przebiegi*
ANNA LEPIŃSKA-KARŁOWSKA / *Diagnoza i leczenie*
KRZYSZTOF MOJŻYK / *Biblioteka dla lekarzy*
KRYSTYNA MONTYSZKA / *Recepty i zioła*
JULIA PIŁK / *Zapiski i wykład*
JANUSZ PRZYBYLSKI / *Diagnoza i leczenie*
POLSKA AKADEMIA WIEDZ / *Prace naukowe, Prace naukowe*
POLSKA AKADEMIA WIEDZ / *Prace naukowe, Prace naukowe*
STANISŁAW SADOWSKI / *Prace naukowe, Prace naukowe*
HENRYK SZCZEPAN / *Biblioteka i dokumentacja*
JOŃ SZCZEPAN / *Diagnoza i leczenie*
POLSKA AKADEMIA WIEDZ / *Prace naukowe, Prace naukowe*
POLSKA AKADEMIA WIEDZ / *Prace naukowe, Prace naukowe*
WŁADYSŁAW TACHOWSKI / *Prace naukowe, Prace naukowe*
Inteligencja i Papiernictwo
HELENA WŁOCHOWSKA / *Diagnoza i leczenie*

Uae uobis scribae et pharisaei hypocritae
qui mundatis quod de foris est calicis

Mikrotytuła kasztanowa ze skrzyżowaniem przy oparciu im. Mariusza w Tarnobrzegu, powiat polski, TR 1

raz, ułochi, kwestionariusze, świadectwa, dyspozycje, zaproszenia, zaświadczenia, listy wypraw, blankiety firmowe itp.) oraz A przemyślewo [dotyczy szkolenia, cyfryzacji, sztuki, kataloży, prognozy, opiniewania, "składowi kłopotliw", "subwencji itp.]. Zrob też druk - o skryślowaniu, planu-drawarkie - p. skryślowaniu, skład - s. skryślowaniu.

Akrenim [g. akos = *zwierzęcy, inna = imię*], wyraz [odwołuje] nazwa interakcji lub "połączenia" umotywnionej straszenia z pierwowzorem liter lub innych kłopotliwych wyrazów, np.: *Aktyli = Association of Special Libraries and Information Bureau, PAN = Polska Akademia Nauk, Jony = Jerry Seinfeld, Głaz stawała rozpamiętywaniem się siebie, naga, nuda, nuda, nuda*.

Akrostychy [gr. akrostichon, akros – najwyższy, stichos – wiersz], wiersze wierszowe, w którym początkowe,

Wzrosty dęby
oficyny Aldana Wianowskiego
do piwni. Czarna
Wianowski 1940

Не при атин аз уопре, аз црпача брпача брп
 илпача брпача брпача, аз црпача брпача брп
 брпача брпача брпача брпача брпача брпача

zawierają literę lub wyrazy pomocniczych
te z góry na dół albo odwrotnie tworzą jak
b-nawidno autora albo odwrotna twórcy, ow-
forma ta była szczególnie często stosowana
i Frydman i schyłku czasu starożytności,
ale powstała przez pomyłkę tradycjonalistycznych

druki z końca XV i pocz. XVI w., pochodzi z R. *Manuskr., które dzięki pięknej formie były ulubionymi przedmiotami zbiorowców. Wskazuje się przede wszystkim do dwóch: z ok. 1480 r. i z ok. 1500 r. Wskazuje się przede wszystkim do dwóch: z ok. 1480 r. i z ok. 1500 r.

literaturze i sztukach plastycznych obce: poezji lub wyobrażeń, które przez swoje uosobienie postadziły inne, uniwersal, odwołujące się do abstrakcyjnych. Wyrażone głównie personifikacji. A, która była już w staroży-

100

100

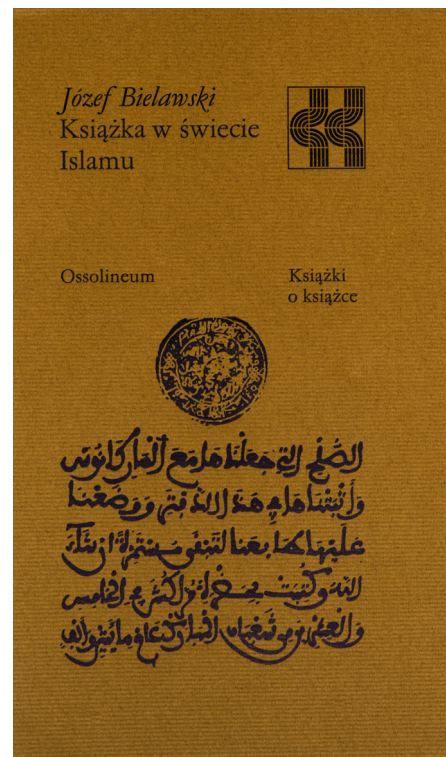
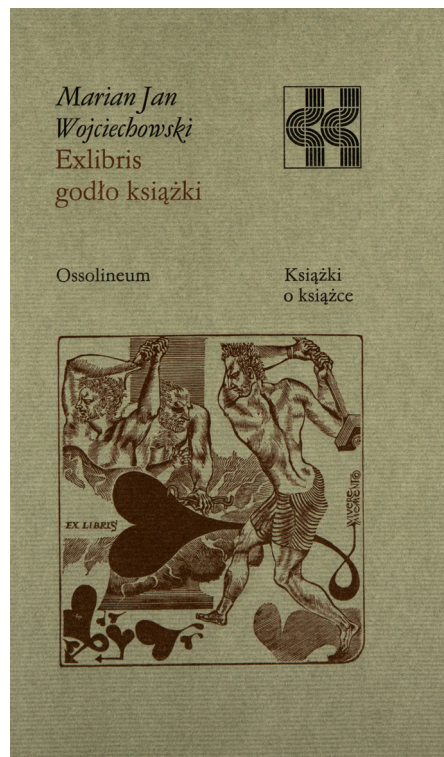
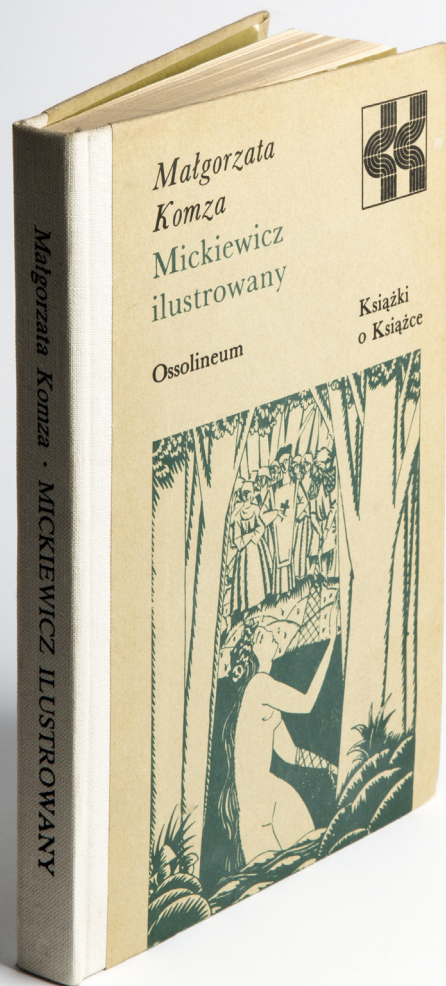
100

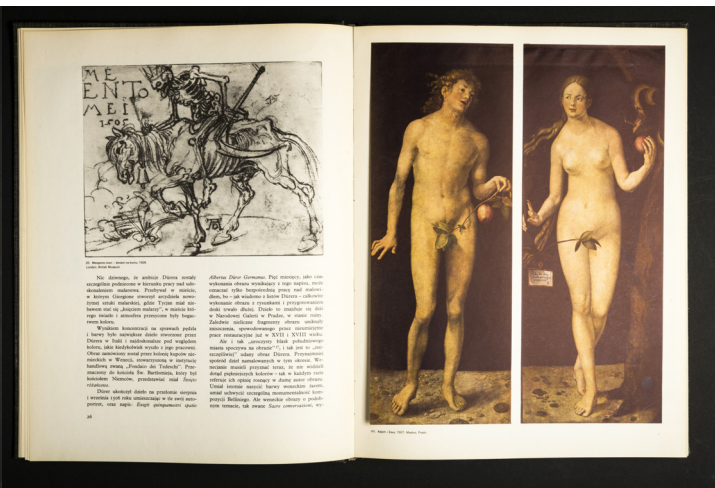
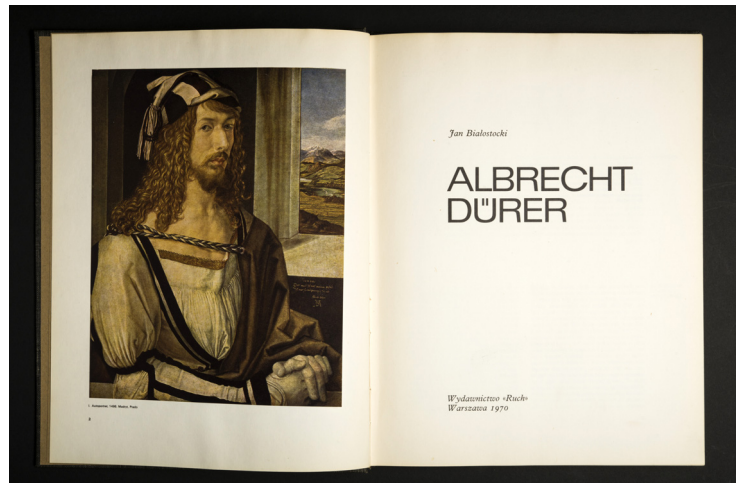
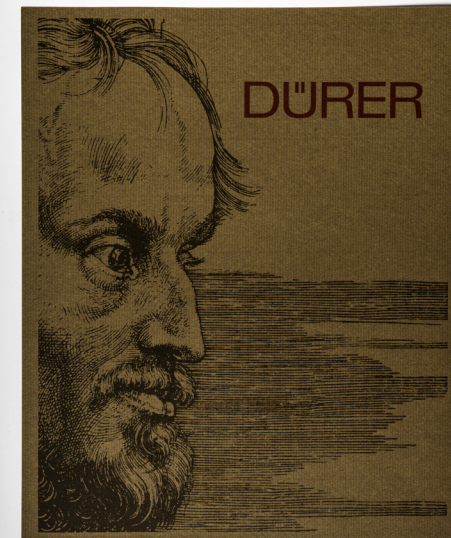
100

100

100

Bach 2016

Układy korbowe

mgr inż. KIRYLL PAWLAK

*Kinematyka układu korbowego - Dynamika układu korbowego
Tłoki i ich tworzenie Pierścienie tłokowe - Korbowody
Waly korbowe - Łożyska korbowe i główne - Kola zamachowe
Drgania skrętne wału korbowego*

Kinematyka układu korbowego

UKŁAD KORBOWY składa się ze złożenia tłokowego (tłok, pierścienie tłokowe i sworznie tłokowe), korbowodu i wału korbowego. Zadaniem układu korbowego jest zamiana ruchu posuwisto-zwrotnego tłoka na ruch obrotowy wału korbowego.

Układ korbowy samochodowego silnika spalinowego może być wykonany jako:
- *symetryczny* – osi cylindra przecina oś wału korbowego; układ najczęściej stosowany;
- *asymetryczny* – osi cylindra nie przecina osi wału korbowego; przesunięcie osi cylindra (zazwyczaj w kierunku zgodnym z kierunkiem obrotu wału korbowego) nie przekracza 10% skoku tłoka i powoduje bardziej równomierne rozłożenie nacisków bocznych tłoka na ścianki cylindra, co sprzyja równomiernemu ich zużywaniu się;
- *z korbowodem doczeptym* – dwa (lub więcej) korbowody współpracują z jednym wykorbieniem wału korbowego; korbowód doczeptym połączony jest przegubowo z korbowodem głównym, który łączy się z czopem korbowym wału korbowego.

ANALIZA KINEMATYCZNA układu korbowego objaśnia mechanizm ruchu tłoka. Jeżeli prędkość kątowna wału korbowego jest stała, kąt jego obrotu są wprost proporcjonalne do czasu: $t = \alpha \omega$, gdzie: t – prędkość obrotowa wału korbowego [obr./min], $\omega = \pi \cdot n/30$ – prędkość kątowna wału korbowego [1/sek] oraz α – kąt obrotu wału korbowego [°]. Wszystkie wielkości kinematyczne można więc wyrażać w funkcji kąta obrotu wału korbowego.

Podstawowymi wielkościami charakterystycznymi symetrycznego układu korbowego są: skok tłoka (S), równy dwóm promieniom wykorbienia wału korbowego ($S = 2r$), oraz długość korbowodu (L). Rozpatrując kinematycznie układ korbowy przyjmuje się zwykle środek układu współrzędnych w osi sworzni tłokowej, gdy tłok wykonuje zwrot zewnętrzny (ZZ – pkt A'), przy czym osi x-ów układu pokrywa się z osią cylindra, a zwrot dodatni skierowany jest do osi wału korbowego. DROGA TŁOKA. Związek pomiędzy drogą tłoka (x) i kątem obrotu wału korbowego (α) z dostateczną w praktyce dokładnością określa zależność:

$$x = r \left[(1 - \cos \alpha) + \frac{\lambda}{4} (1 - \cos 2\alpha) \right],$$

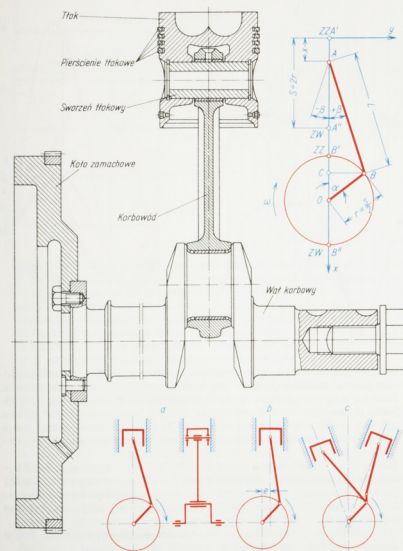
gdzie: r – promień wykorbienia wału korbowego (OB),
 $\lambda = r/L$ – wskaźnik długości korbowodu (zwykle $\lambda = 0,23 \dots 0,31$; średnio $\lambda = 0,25$).
Droga tłoka można więc traktować jako sumę składowych harmonicznych:

$$x = r (1 - \cos \alpha) + r \frac{\lambda}{4} (1 - \cos 2\alpha) = X_1 + X_{11}$$

Pierwszy człon tej sumy (X_1), tzw. składowa drogi pierwszego rzędu, określa drogę tłoka w ruchu harmonicznym, czyli kiedy korbowód jest nieskończenie długi ($\lambda =$

$= 0$). Drugi człon sumy (X_{11}), tzw. składowa drogi drugiego rzędu, jest przybliżoną wartością poprawki ze względu na skończoną długość korbowodu o wskaźniku długości λ . Wpływ skończonej długości korbowodu jest tym większy, im większy jest wskaźnik λ (im krótszy korbowód). Podczas obracania wału korbowego o jednakowe kąty (tzn. w jednakowych okresach czasu) odcinki drogi przebywane przez tłok nie są jednakowe. Odcinki te są najkrótsze w pobliżu zwrotów tłoka i wydłużają się w miarę oddalania się tłoka od położenia skrajnych.

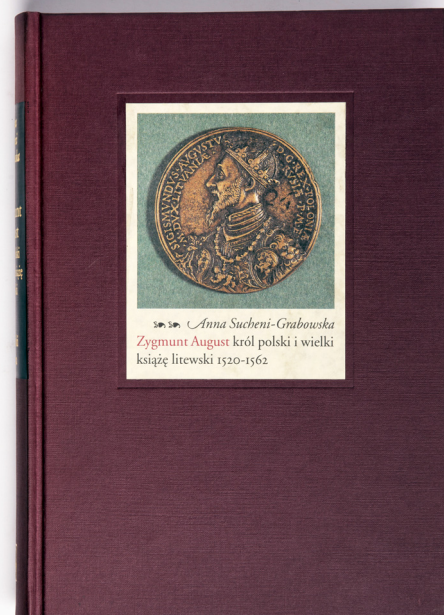
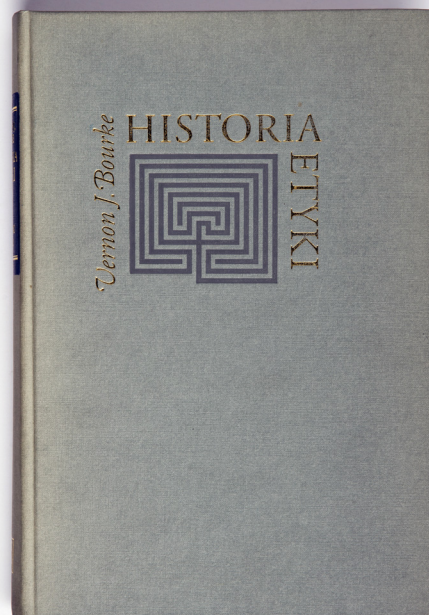
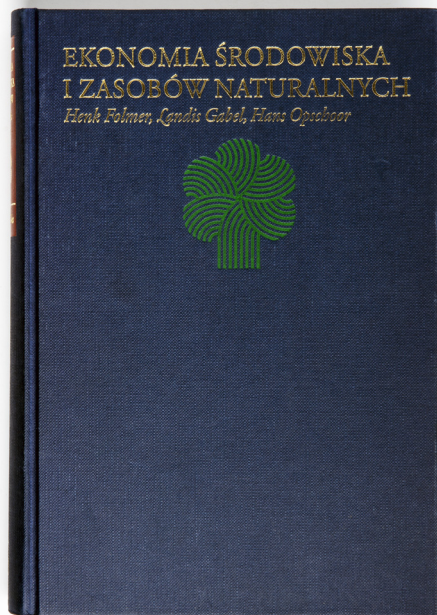
Prędkość tłoka. Związek pomiędzy prędkością tłoka i kątem obrotu wału korbowego określa zależność (otrzymana graficznie): $c = r \cdot \omega \cdot \sin(\alpha + \beta) \cos \beta$. W praktyce prędkość tłoka oblicza się z zależności przybliżonej, którą stanowi pierwsza pochodna względem czasu wyrażenia na drogę tłoka (jeżeli prędkość kątowna wału korbowego jest stała): $c = dx/dt = (dx/d\alpha) \cdot (d\alpha/dt) = r \cdot \omega [\sin \alpha + (\lambda/2) \sin 2\alpha]$, gdzie

35.1 Schemat układu korbowego

35.2 Ciąpieł układu korbowego

35.3 Ruch układu korbowego
a. symetryczny,
b. asymetryczny,
c. z korbowodem doczeptym

1. 7. 2018

SZEROK. SKT. 120 mm

WIELK. PISMA M/13

WIECIST = 7 i 14 mm

WYS. KOLUMNY = 42 w.

OPUSCZENIE
18 w.

$\rightarrow 14 + 2 \text{ z } 42 \text{ z } 18$

$\uparrow$ CAŁOŚĆ
ZWEŻENIE 96%

Ekonomiczne
społeczne
i kulturowe
warunki

i ich wpływ

VERNON J.
BOURKE
HISTORIA
ETYKI

KRUPSKI
IS-KA 78%

całkowicie

chyba
tekstem.
może w sobie bez
linii?

VERNON J.
BOURKE
HISTORIA
ETYKI
KRUPSKI
IS-KA

Vernon J. Bourke
HISTORIA
ETYKI

春夏秋冬
俳句

HAIKU - WIOSNA
 KUDŲ YUKIO - KALI
 GRAMY: 1, 2, 4, 7, 8
 9, 10, 12, 16, 17, 18, 19,
 20, 21, 22, 26, 28, 29, 30
 32, 35, 37, 38, 39, 40, 49
 43, 45, 47, 48, 49.
 RZEM - 30 KALI
 GRAMOW $+1 = 21$ SIKU
 $+1 = 32$ U

A. DOŚRĘT C
 IZAMIAŁ K. KALIO 7
 B ORAZ DOŚRĘT (13)
 I Z PIERWS. WYD.
 DOŚRĘT (30)

夜の

花や
東に
日は
西に
燕村

6

餅之
折者
夢之
迷也
枕采
色極

TRILLO SUEN BEDA / LUOSNA 3

124%

*Machi-o yume-ni;
orimusuhi shida-no
kusamakura*

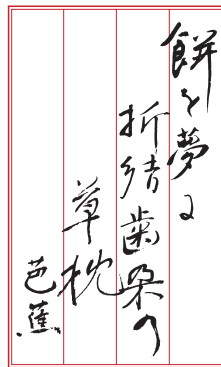
Tylko snem będą
noworoczne ciasteczka
poduszką – liście paproci

BASŌ [z dziennika *Atama-uzuki*, 1680-1682]

hige: paproć – *shida*

Jest to wiersz noworoczny, a ciasteczka to
zapewne tzw. *kagemimachi* – dwie duże kule
z ryżowego ciasta, ustawione jedna na drugiej
na splecionych liściach paproci. Są przybra-
niem noworocznego stołu w domu japońskim.
W tym wierszu stały się one symbolem
rodziny i domowego ogniska, które Bashō
postanowił porzucić.

38

39

*Shiraume-ni
akuru yo bakari-to
narinikeri*

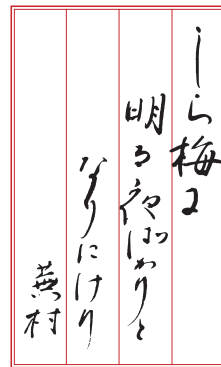
Biało rozkwitła
śliwa – już ranek tylko
zbudzi się jasny

BUSON [ze zbioru *Kanashika*, 1784]

hige: biała śliwa – *shiraume*

Jest to jedno z trzech haiku, które Buson napi-
sał w ostatnich chwilach życia. Ciężko chory,
witając wiosnę, tęgną jednocześnie świat.

30

31

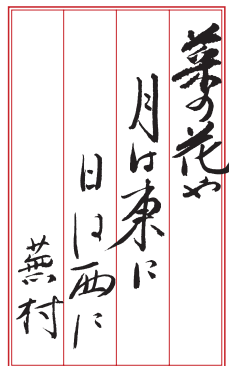
*Na-no hana-ya
tsuki-ua higashi-ni
hi-ua nishi-ni*

Kwiaty rzepaku
ze wschodu księżyc patrzy
z zachodu słońce

BUSON [ze zbioru *Baumo-kushū*, 1784]

hige: kwiaty rzepaku – *na-no hana*

42

43

Haiku
Z JAPANEŃSKICH PRZEMACZYLEŃ
Agnieszka Żuławska-Umeda

WYDANIE POSZERZONE
I POPRAWIONE

«SCPI»

Haiku / Z japońskiego
tłumaczyła Agnieszka Żuławska-Umeda
Wydanie poszerzone i poprawione.
©scpi 1995

春
haiku - wiosna
1-51
pięćdziesiąt jeden
kaligramów

夏
haiku - lato
52-87
trzydzieści sześć
kaligramów

秋
haiku - jesień
88-122
trzydzieści pięć
kaligramów

冬
haiku - zima
123-148
dwadzieścia sześć
kaligramów

俳句 春 俳句 夏 俳句 秋 俳句 冬

俳句
春夏秋冬

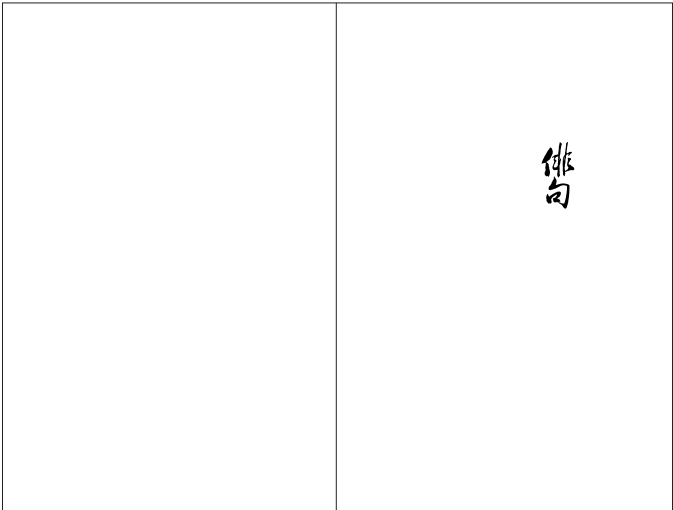
俳句
春夏秋冬

俳句 春 俳句 夏 俳句 秋 俳句 冬

春

春

sen

[illegible]

obecnosci roznego w literaturze japońskiej, siemnastowiecznym opisie ówczesnych, rozmownym w mądrych i niebanalnych, zrytualizowanych, pięknie i wyjątkowo, niebanalnym, nie takim nieskazitelnym wzniesieniem, jak wrebze, żółć i najsmutniejsza nawet owadka, jak owopod-odczarowanego spojrzania obajmowianym wiały i omywianym, wspaniale, przynajmniej, kieszki, kotki, koki i wspaniste piękności są znaczki.

Odwaga czepić pytania wiąże się z pierwiec, zatem spotybnym odpychaniem się na sposób badacza niedowiedzą, ponieważ doryka owa najwcześniejsi koki i filozofii strzy owa jej wiewonstary struktury.

Słowo - składowo, dzięki takiej określonej gruncie japońskiej poezji, jest składowo. Kaka natura kładowa: na jej filozofii wyrażenia znaczeniowy od -wera, na bazydzie odpowiadalo słowo -stroła albo -wera, partykula -o ma określalo dzierżawcy związek między -wera i -wera, natomiast, natomiast *moiki* może być kluczem do zrozumienia nie tylko pewnego rodzaju literatury, ale także japońskiego sposobu myślenia o świecie. Słowo filozofia -strzy -Chin, a potem w Japonii, nawiązuje tak się w porcji i pnie, chryzmatyzacja się dwojcem, niedowiedzionym, amary zaskakująca. Ale dopiero w Japonii kładowo odwoły się w malarstwie i filozofii. Tworząc malarstwa kładowo był poeta Yosa, Natsumi. Wcześniej piewe oszaleńcze, jak i sama sobie mówić¹³, Matsuo Basho uczynił filozofii Owego twierdzenia.

Wartościę się na podstawie proroctwa Yatsukichio¹⁴, natomiast wyodrębnić się w filozofii trzy dziedziny:

1. Entetykę, która bazydzie określala stosunek japończyka (bo tak jest) się poenta filozofii, do proroctwa proroctwa, do prawdy, koki, w tym przedmiotem, kładowo, owa sposób odwołania wielokrotnego piękna - piękna omonolności (jap. *shu*), piękna nieterwalności, prostoty i nieomolności (jap. *tsu*), piękna tajemniczości i niemyślny (jap. *mu*), piękna lekkości (ja-

obecnosci roznego w literaturze japońskiej, siemnastowiecznym opisie ówczesnych, rozmownym w mądrych i niebanalnych, zrytualizowanych, pięknie i wyjątkowo, niebanalnym, nie takim nieskazitelnym wzniesieniem, jak wrebze, żółć i najsmutniejsza nawet owadka, jak owopod-odczarowanego spojrzania obajmowianym wiały i omywianym, wspaniale, przynajmniej, kieszki, kotki, koki i wspaniste piękności są znaczki.

Odwaga czepić pytania wiąże się z pierwiec, zatem spotybnym odpychaniem się na sposób badacza niedowiedzą, ponieważ doryka owa najwcześniejsi koki i filozofii strzy owa jej wiewonstary struktury.

Słowo - składowo, dzięki takiej określonej gruncie japońskiej poezji, jest składowo. Kaka natura kładowa: na jej filozofii wyrażenia znaczeniowy od -wera, na bazydzie odpowiadalo słowo -stroła albo -wera, partykula -o ma określalo dzierżawcy związek między -wera i -wera, natomiast, natomiast *moiki* może być kluczem do zrozumienia nie tylko pewnego rodzaju literatury, ale także japońskiego sposobu myślenia o świecie. Słowo filozofia -strzy -Chin, a potem w Japonii, nawiązuje tak się w porcji i pnie, chryzmatyzacja się dwojcem, niedowiedzionym, amary zaskakująca. Ale dopiero w Japonii kładowo odwoły się w malarstwie i filozofii. Tworząc malarstwa kładowo był poeta Yosa, Natsumi. Wcześniej piewe oszaleńcze, jak i sama sobie mówić¹³, Matsuo Basho uczynił filozofii Owego twierdzenia.

Wartościę się na podstawie proroctwa Yatsukichio¹⁴, natomiast wyodrębnić się w filozofii trzy dziedziny:

1. Entetykę, która bazydzie określala stosunek japończyka (bo tak jest) się poenta filozofii, do proroctwa proroctwa, do prawdy, koki, w tym przedmiotem, kładowo, owa sposób odwołania wielokrotnego piękna - piękna omonolności (jap. *shu*), piękna nieterwalności, prostoty i nieomolności (jap. *tsu*), piękna tajemniczości i niemyślny (jap. *mu*), piękna lekkości (ja-

obecnosci roznego w literaturze japońskiej, siemnastowiecznym opisie ówczesnych, rozmownym w mądrych i niebanalnych, zrytualizowanych, pięknie i wyjątkowo, niebanalnym, nie takim nieskazitelnym wzniesieniem, jak wrebze, żółć i najsmutniejsza nawet owadka, jak owopod-odczarowanego spojrzania obajmowianym wiały i omywianym, wspaniale, przynajmniej, kieszki, kotki, koki i wspaniste piękności są znaczki.

Odwaga czepić pytania wiąże się z pierwiec, zatem spotybnym odpychaniem się na sposób badacza niedowiedzą, ponieważ doryka owa najwcześniejsi koki i filozofii strzy owa jej wiewonstary struktury.

Słowo - składowo, dzięki takiej określonej gruncie japońskiej poezji, jest składowo. Kaka natura kładowa: na jej filozofii wyrażenia znaczeniowy od -wera, na bazydzie odpowiadalo słowo -stroła albo -wera, partykula -o ma określalo dzierżawcy związek między -wera i -wera, natomiast, natomiast *moiki* może być kluczem do zrozumienia nie tylko pewnego rodzaju literatury, ale także japońskiego sposobu myślenia o świecie. Słowo filozofia -strzy -Chin, a potem w Japonii, nawiązuje tak się w porcji i pnie, chryzmatyzacja się dwojcem, niedowiedzionym, amary zaskakująca. Ale dopiero w Japonii kładowo odwoły się w malarstwie i filozofii. Tworząc malarstwa kładowo był poeta Yosa, Natsumi. Wcześniej piewe oszaleńcze, jak i sama sobie mówić¹³, Matsuo Basho uczynił filozofii Owego twierdzenia.

Wartościę się na podstawie proroctwa Yatsukichio¹⁴, natomiast wyodrębnić się w filozofii trzy dziedziny:

1. Entetykę, która bazydzie określala stosunek japończyka (bo tak jest) się poenta filozofii, do proroctwa proroctwa, do prawdy, koki, w tym przedmiotem, kładowo, owa sposób odwołania wielokrotnego piękna - piękna omonolności (jap. *shu*), piękna nieterwalności, prostoty i nieomolności (jap. *tsu*), piękna tajemniczości i niemyślny (jap. *mu*), piękna lekkości (ja-

[illegible]

obecnosci roznego w literaturze japońskiej, siemnastowiecznym opisie ówczesnych, rozmownym w mądrych i niebanalnych, zrytualizowanych, pięknie i wyjątkowo, niebanalnym, nie takim nieskazitelnym wzniesieniem, jak wrebze, żółć i najsmutniejsza nawet owadka, jak owopod-odczarowanego spojrzania obajmowianym wiały i omywianym, wspaniale, przynajmniej, kieszki, kotki, koki i wspaniste piękności są znaczki.

Odwaga czepić pytania wiąże się z pierwiec, zatem spotybnym odpychaniem się na sposób badacza niedowiedzą, ponieważ doryka owa najwcześniejsi koki i filozofii strzy owa jej wiewonstary struktury.

Słowo - składowo, dzięki takiej określonej gruncie japońskiej poezji, jest składowo. Kaka natura kładowa: na jej filozofii wyrażenia znaczeniowy od -wera, na bazydzie odpowiadalo słowo -stroła albo -wera, partykula -o ma określalo dzierżawcy związek między -wera i -wera, natomiast, natomiast *moiki* może być kluczem do zrozumienia nie tylko pewnego rodzaju literatury, ale także japońskiego sposobu myślenia o świecie. Słowo filozofia -strzy -Chin, a potem w Japonii, nawiązuje tak się w porcji i pnie, chryzmatyzacja się dwojcem, niedowiedzionym, amary zaskakująca. Ale dopiero w Japonii kładowo odwoły się w malarstwie i filozofii. Tworząc malarstwa kładowo był poeta Yosa, Natsumi. Wcześniej piewe oszaleńcze, jak i sama sobie mówić¹³, Matsuo Basho uczynił filozofii Owego twierdzenia.

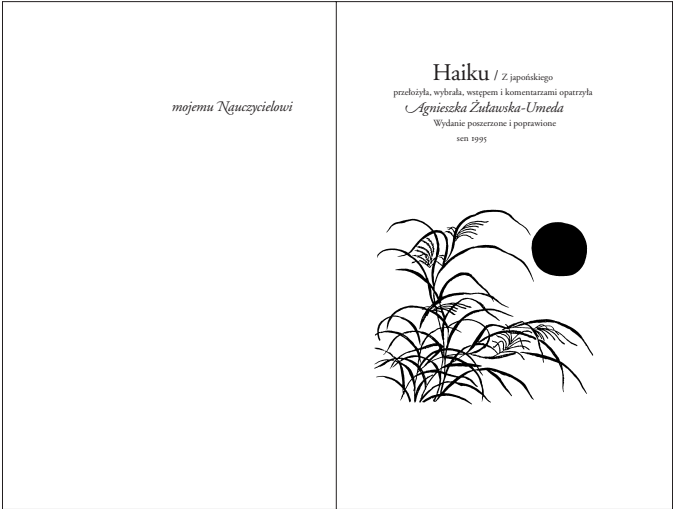
Wartościę się na podstawie proroctwa Yatsukichio¹⁴, natomiast wyodrębnić się w filozofii trzy dziedziny:

1. Entetykę, która bazydzie określala stosunek japończyka (bo tak jest) się poenta filozofii, do proroctwa proroctwa, do prawdy, koki, w tym przedmiotem, kładowo, owa sposób odwołania wielokrotnego piękna - piękna omonolności (jap. *shu*), piękna nieterwalności, prostoty i nieomolności (jap. *tsu*), piękna tajemniczości i niemyślny (jap. *mu*), piękna lekkości (ja-

The image shows the front cover of a book. The cover is divided into two vertical panels by a thin black line. The left panel is white and contains the text "mojemu Nauczycielowi" in a black, italicized serif font. The right panel is also white and contains the title "Haiku / Z japońskiego" in a large, black, serif font. Below the title, in a smaller black serif font, is the text "przełożyła, wybrała, wstępem i komentarzami opatrzyła". Below that, in a black italicized serif font, is the name "Agnieszka Żóławska-Umeda". At the bottom of the right panel, in a small black sans-serif font, is the text "Wydanie ponowione i poprawione" and "sen 1995". On the right side of the right panel, there is a black and white line drawing of a plant with long, thin leaves and a single flower. To the right of the plant is a solid black circle.

The image shows the front cover of a book. The cover is divided into two vertical panels by a thin black line. The left panel is white and contains the text "mojemu Nauczycielowi" in a black, italicized serif font. The right panel is also white and contains the title "Haiku / Z japońskiego" in a large, black, serif font. Below the title, in a smaller black serif font, is the text "przełożyła, wybrała, wstępem i komentarzami opatrzyła". Below that, in a black italicized serif font, is the author's name "Agnieszka Żóławska-Umeda". Further down, in a smaller black serif font, is the text "Wydanie ponowione i poprawione". At the bottom of the right panel, in a small black serif font, is the text "sen 1995". On the right side of the right panel, there is a black and white illustration of a plant with long, thin leaves and a single flower, next to a solid black circle.

The image shows the front cover of a book. The cover is divided into two vertical panels by a thin black line. The left panel is white and contains the text "mojemu Nauczycielowi" in a black, italicized serif font. The right panel is also white and contains the title "Haiku / Z japońskiego" in a large, black, serif font. Below the title, in a smaller black serif font, is the text "przełożyła, wybrała, wstępem i komentarzami opatrzyła". Below that, in a black italicized serif font, is the name "Agnieszka Żóławska-Umeda". At the bottom of the right panel, in a small black sans-serif font, is the text "Wydanie ponowione i poprawione" and "sen 1995". On the right side of the right panel, there is a black and white illustration of a plant with long, thin leaves and a single flower, next to a solid black circle.

*Bis-a naku
shirigae kanashi //
yuu-uo shika*

I ostatni przykład, w którym rolę koryfejniaka czasownik w formie rozkazującej:

*Taku-mo ugake //
uoge naku koe-uo
aki-uo kaze*

Przeć się mogło //
moim plamom i kryzynom
jesteśmy wiatr

Tę ostatnią balladę Bashi przegryb swego zmarłego przyjaciela, poety Iaki. Jest to jedno z niewielu prawdziwie dramatycznych ballad, które stały się słynną balladą nuptualną i czasami bezradności w symbolach Niaty.

W niektórych wypadkach mistrzowie *haikai* dopuszczają pominięcie *kyōgi*. Dla zarządców jednak, że notując zaoczne podawane zasady kompozycji, a więc aktualność stopu pierwszy (tak zwana *zaida* «tu i teraz»), zakazując skrócenia aż do żaru, głęboko nie go mają, używając słów, które raczej zaznaczają obecność go małego, *Uda* – najpierw jako pierwsza strona ścisłej wizyjnej, później jako stałozmierzność treści, posiadają zamiatają głęboko postrzężone i wieloznaczności treści. «Dwójno być jak głębiej jeszcze złoto pod młotem kowala»¹⁴ – jako zcielenia wierzba obelżona wiecznie kłopotliwa *deux-uo* «mówi Bashi.

W jego słowie *haikai* *renrei* *shōji*, krzyżującą jednolicie treść stopu, jej niejednokrotnością i nierozdzielnością. Przeszaje być wyłącznie narzeczom do komponowania *haikai* dla początkujących poetów. Jest natomiast *shōhōkai* – białokąjącym o tym, że poeta osiągnął wyższe postojony stru-

14

*Bis-a naku
shirigae kanashi //
yuu-uo shika*

I ostatni przykład, w którym rolę koryfejniaka czasownik w formie rozkazującej:

*Taku-mo ugake //
uoge naku koe-uo
aki-uo kaze*

Przeć się mogło //
moim plamom i kryzynom
jesteśmy wiatr

Tę ostatnią balladę Bashi przegryb swego zmarłego przyjaciela, poety Iaki. Jest to jedno z niewielu prawdziwie dramatycznych ballad, które stały się słynną balladą nuptualną i czasami bezradności w symbolach Niaty.

W niektórych wypadkach mistrzowie *haikai* dopuszczają pominięcie *kyōgi*. Dla zarządców jednak, że notując zaoczne podawane zasady kompozycji, a więc aktualność stopu pierwszj (tak zwana *zunda* (tu i teraz), zakazujące skłonecznia aż do żaru, głęboka niegło niegło, nieogłoszoność słów, które naczaj zamazują obetaz nie go malają, *Idaka* – najpierw jako pierwsza strona ścisłej wizyjnej, później jako sta- osamodzielny utwór, posiadają mianem głęboka poetyki i wieloznaczności treści. „Dwójno być jak głębiej jeszcze – złoto pod młotem kowala” – albo „złotona wierzba obłazła wiecznie kłopotliwa deuzum” – mówił Bashi.

W jego słowie *haikai* *renga*, *kyōka*, *kyōka* – jedności: jedności: treści stopu, jej niejednokrotności i nierozdzielności. Przeszaje być wyłącznie narzeczom do komponowania *haikai* dla początkujących poetów. Jest natomiast *shōhōku* – *shōhōku* – *shōhōku* – w tym, że poeta ogłosił wytwórce postojony utro-

14

*Bis-a naku
shirigae kanashi //
yuu-uo shika*

I ostatni przykład, w którym rolę koryfejniaka czasownik w formie rozkazującej:

*Taku-mo ugake //
uoge naku koe-uo
aki-uo kaze*

Przeć się mogło //
moim plamom i kryzynom
jesteśmy wiatr

Tę ostatnią balladę Bashi przegryb swego zmarłego przyjaciela, poety Iaki. Jest to jedno z niewielu prawdziwie dramatycznych ballad, które nie są słowami balladki nanyuki i nie są bezradnością w symbolach Niaty.

W niektórych wypadkach mistrzowie *haikai* dopuszczają powijanie się *kyōgi*. Dla szarżowania jednak, że notując zażochno poddawane zasady kompozycji, a więc aktualność stopu pierwszy (tak zwana *zaida* «tu i teraz»), zakazujące skłócenia się do żartu, głęboka niegło i głębia oryginalność słów, które naczaj zamierzają obciążyć nie go malują. *Haku* – najpierw jako pierwieza stracił pisanie wianę; później jako sta- osamodzielny utwór, posiadał mianem głęboka poetyki i wieloznaczności treści. «Dwójno być jak grębie jonec złocho przed młotem kawał»¹⁴ – jako «złożona wierzba obłożona wiecznie kłopotliwa dezu»¹⁵ mówił Bashi.

W jego słowie *haikai* *renrei* *shōgi*, krzyżującą jednako- ścię treść stopu, jej niejednoznaczność i nierozdzielność. Przeszaje być wyłącznie narzeczem do komponowania *haikai* dla początkujących poetów. Jest natomiast *shōhōkai* – świadczącym o tym, że poeta osiągnął wyższe postawienie utro-

14

*Bis-a naku
shirigae kanashi //
yuu wa shika*

I ostatni przykład, w którym rolę koryfejski czasownik w formie rozkazującej:

*Taku-mo ugake //
uoge naku koe-ku
aki-wa kaze*

Przećś nad mogło //
moim plamien i kryzkiem
jęsienię wiatr

Tę ostatnią bajkę Bushi przegryb swego zmarłego przyjaciela, poety Iaki. Jest to jedno z niewielu prawdziwie dramatycznych haikai, które stało się słynnym haikai muryaku (światła bezładności) w symbolach Niaty.

W niektórych wypadkach mistrzowie haikai dopuszczają powijanie się frązy. Dla zarządków jednak, że notując zachowane podstawowe zasady kompozycji, a więc aktualność stroju pierwszej (tak zwana *zaida* «tu i teraz»), zakazujące skłócenia się do żaru, głęboko nie go mają, używając słów, które raczej zamykają obrotu niż go malują. *Haku* – najpierw jako pierwsza strona ścisłej wizyjnej, później jako staśmierzność wietrzy, posiadła mianem głęboka poety i wieloznaczność wietrzy. «Dwójno być jak gorące języczek złoto pod młotem kowala» – albo «złotą wierzba obłazła wiecznie kłopotliwa deusza» – mówił Bushi.

W jego słowie haikai *uoge*, *shirigae*, *kyōryū* – jednocześnie: mrość stroju, jej niejednoznaczność i nierozdzielność. Przesłaje być wyłącznie narządkiem do komponowania haikai dla początkujących poetów. Jest natomiast *shirigae* – *shirigae* – *shirigae* – w tym, że poeta opuszcza wyznanie postojny stru-

14

*Bis-a naku
shirigae kanashi //
yuu-uo shika*

I ostatni przykład, w którym rolę koryfejniaka czasownik w formie rozkazującej:

*Taku-mo ugake //
uoge naku koe-uo
aki-uo kaze*

Przeć się mogło //
moim plamom i kryzynom
jesteśmy wiatr

Tę ostatnią balladę Bashi przegryb swego zmarłego przyjaciela, poety Iaki. Jest to jedno z niewielu prawdziwie dramatycznych ballad, które nie są słowami balladki nanyuki i nie są bezradnością w symbolach Niaty.

W niektórych wypadkach mistrzowie *haikai* dopuszczają powijanie się *kyōgi*. Dla szarżowania jednak, że notując zażochno poddawane zasady kompozycji, a więc aktualność stopu pierwszy (tak zwana *zaida* «tu i teraz»), zakazujące skłócenia się do żartu, głęboko nie go mająją, używają słów, które raczej zaznaczają obcą niż go mająją. *Haku* – najpierw jako pierwsza strona śmiechu widzianego, później jako sa-odmowny utwór, posiadają zamiatają głęboko poety i wieloznaczność treści. «Dwójno być jak grzebie jonec zło po pod młotem kawał»¹⁴ – jako «złożona wierzba obelżywa wczemnie kłopotliwa dezu»¹⁵ mówił Bashi.

W jego słowie *haikai* *renzai* *shōgi*, krzywdząco jednoznacznie treści stopu, jej niejednoznacznością i nierozdzielnością. Przeszaje być wyłącznie narzeczom do komponowania *haikai* dla początkujących poetów. Jest natomiast *shōhōkai* – białakozym w tym, że poeta ogólnie wyraża postojony stru-

14

*Bis-a naku
shirigae kanashi //
yuu-uo shika*

I ostatni przykład, w którym rolę koryfejniaka czasownik w formie rozkazującej:

*Taku-mo ugake //
uoge naku koe-uo
aki-uo kaze*

Przeć się mogło //
moim plamom i kryzynom
jesteśmy wiatr

Tę ostatnią balladę Bashi przegryb swego zmarłego przyjaciela, poety Iaki. Jest to jedno z niewielu prawdziwie dramatycznych ballad, które stały się słynną balladą nuptualną i czasami bezradności w symbolach Niaty.

W niektórych wypadkach mistrzowie *haikai* dopuszczają pominięcie *kyōgi*. Dla zarządców jednak, że notując zaoczne podawane zasady kompozycji, a więc aktualność stopu pierwszy (tak zwana *zaida* «tu i teraz»), zakazujące skłoneń sta i do jaru, głęboka niegło nie go malają, *Uda* – najpierw jako pierwsza strona ścisłej wizyjnej, później jako sta – osamodzielną uroję, posiadła mianem głęboka poetyki i wieloznaczności treści. «Dwójno być jak głębiej jeszcze – choć pod młotem kawału» – albo «złożona wierzba obładowa wcinanie kłopotliwych deucez» – mówił Bashi.

W jego słowie *haikai* *renga*, *kyōka*, *kyōka* – jednoznacznie treści stopu, jej niejednoznaczności i nierozdzielności. Przeszaje być wyłącznie narzeczom do komponowania *haikai* dla początkujących poetów. Jest natomiast *shōhōku* – *shōhōku* – w tym, że poeta osiągnął wyznanie postojny stru-

14

[illegible][illegible][illegible][illegible]

ki i posiadł tajemnicę. Dla Bashō najważniejszą była umiejętność uścisnąć stryfę, czyli zkończając jej i spełniając jako samodzielną utworu porywczą. To jak, jak i Natura – mōwł – im bardziej się ją poznać, tym poznać ją trudniej⁹. A więc, bez względu na to, czy *kyōgi* jest czy go nie ma, czy w języku pokłonić się jej – wybląd tajemniczość, czy nie – poeta *haikai*, a nie tłumacz, powinien tak skonstruować stryfę, aby zachować wyjątkowy charakter *haikai*. Aby, mimo uproszczenia jej jako utworu prozatorskiego, pozostała pierwszą stryfą poematu wciągane (nie drugą, ani trzecią), oswarą na współkompozycję.

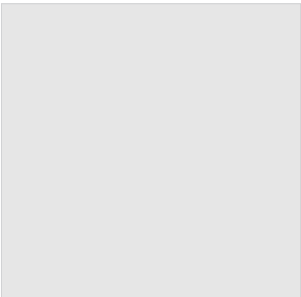
Warszawa, w kwiecień 1993

PRZEWIS

1 Temis chakar po na pierwszy miedzi utry w dżest, fobde, ctry pterocel i nad wiatrany w wio, fobde nadwzrostem
Oko do [Złoty miedzi pterocel] i 166 roku, autorem kłopotu
by pona, Sakikue. Pona cdy dno [Złoty miedzi pterocel] [ab
wio, fobde, ctry pterocel] wio, XVII, XVII, połowy XX, XXVIII
ten utwary by był pona, pterocel. Szono fobde, jak naryw
garnika pterocel pterocel pterocel pterocel i keryk fobde
Maozda Shiki [1667–1904].

2 Można pisać *kyōgi* naryw ludzkiem. Kompozycjom w pona
dno, ten też pona, pterocel i nadwzrostem, pterocel pterocel
dżest pterocel nadwzrostem pterocel pterocel – pterocel
i nadwzrostem i pterocel. Zaprawne naryw, ctry chłimski
pterocel pterocel pterocel pterocel pterocel pterocel, autorem
badała watry materiał do badań i nadwzrostem pterocel
japodkim.

15

Kamoij Koji - Pijańz wiosenny

ALFABETYCZNY SPIS WIERZYŚ

Ai w sercu białe [*Kakuro-kuro*] 314

Białe rozdzwila [*Shirane-no*] 50

Biel kwiatów śliwy [*Shirane-ya*] 54

Błyskawica [*Uzazuma-ya*] 234

Chłód mnie przenika [*Mi-ni shima-ya*] 260

Chodzi ze mną mały [*Ware-to koto*] 302

Chora w podóży [*Ikuma kuru-no*] 22

Chory w podóży [*Taki-no yande*] 324

Ciało przenika [*Mo-ni shimitai*] 246

Ciągnie się długo [*Iti-to nabe*] 266

Cienie las dowroch [*Omokage-no*] 222

Czysta głęboka [*Shizakusa-ya Kiri-no*] 196

Cykadka drowosi [*Higanashi-ya*] 240

Ciemu tak różnie [*Somatsuma-no*] 48

Ciemut ta jesień [*Kono aki-no*] 278

Czyby mnie zbadał [*Kame usurewa*] 298

Czyby ten wieńiec [*Akikazu-ni arami*] 232

Czyby to iabka [*Anume-ni*] 308

Do wsi ojcowiskiej [*Ojatsue-o*] 124

Drzewo u bramy [*Kado-no ki-no*] 198

Dzień był upalny [*Azaki hi-ni*] 204

Dziurawy czepak [*Soko-no nui*] 234

abstrakcyjny

wielki

przewidy

seniów

Gdy nie uzbysze [*Hachitatsu*] 82

Głazami miota [*Fukishawa*] 242

Goryczy jest we mnie [*Uki aware-o*] 192

Głowa w zieleni [*Nisayama-ya*] 146

Hen, tam wysoko [*Niyoppori-no*] 214

Idę i idę [*Araki araki*] 126

Jesień głęboka [*Aki fukaki*] 196

Jesień okłóciła [*Yoku aki-no to-o*] 274

Jestem sierołą [*Mitsuhige-no*] 174

Jut jesień [*Aki-no hoya*] 230

Jut nikt nie idzie [*Kono mishi-o*] 272

Jut poca spać [*Ito-ya nui*] 312

Jut rok się skończy [*Taki kurena*] 328

Jut zmierzaj jesień [*Kareda-ni*] 176

Kiedy tu wróci [*Ito asuru*] 88

Kiedy zmiesz [*Katsukure*] 44

Kłód, na wodzie [*Tsukuba-ya*] 120

Koń idzie stopą [*Uma boku-boku*] 142

Kryjącą cykadę [*Soni nabe-ya*] 184

Kulabka wlewa [*Hosogusa*] 190

Kwiaty powoju [*Azuga-ya*] 226

Kwiaty rzepaku [*Ni-no hana-ya*] 42

Lato – śpią dzieci [*Noromoshi*] 144

Lepi ciasteczka [*Chimaki-ya*] 198

Lernie ubranie [*Kinomage*] 140

Lilie wyniosły [*Nanasei oto*] 74

Lilcie podbiła [*Fuki-no hana-ni*] 110

Lini w wodotrościach [*Mo-ni nadeku*] 94

Haku, wydanie poszerzone i poprawione
w tłumaczeniu z japońskiego Agnieszki Zuhlewskiej-Umeda
w opracowaniu graficznym Leona Ułbaskiego wydała
oficyna sen w Warszawie. Złożył piórem Akiohe
Garamond i przygotował do druku na kom-
puterze Power Macintosh 7500
Andrzej Tomaszewski

Wydrukowano i oprawiono w Fabryce Białych
s.V. Tarnobrzeg, Białe 1991

SPIS TREŚCI

Wstęp do wydania drugiego 5

Wstęp do wydania pierwszego 18

Koji Kamoij - Słowo o haiku 29

wiosna - *haru* 31

lato - *natu* 135

jesień - *aki* 209

zima - *fuyu* 281

Noty o poetach 333

Podstawowe 345

zaśady wymowy japońskiej 345

Alfabetyczny spis wierszy 346

Autoryzacji kaligrafów 352

353

AUTORYZACJA KALIGRAFÓW

Kaligrafy wierszy pięć osób na kartach datowanych:
wiosna - *haru* 31 - Li-zi, kaligraf chiński z XVII wieku
lato - *natu* 135 - Kaligraf z okresu dynastii Sung [X-XIII w.]
jesień - *aki* 209 - Xiao Yu-shan [1674-1731], kaligraf z okresu dynastii Yuan
zima - *fuyu* 281 - chiński mniach buddyjski z epoki
Seneca Kozłowa [XVI w.]

Kaligrafy Kamoji Koji na wierszach: 31, 36, 39, 41, 45, 48,
47, 49, 51, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101,
103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151,
153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333

Kaligrafy Kudo Yukiho na wierszach: 31, 36, 39, 41, 45, 48,
47, 49, 51, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333

352

*haruseme-ya
koiso-no kokai
nururu bodo*

ten deszcz wiosenny
tylko na plaży małe
zrosił muszelki

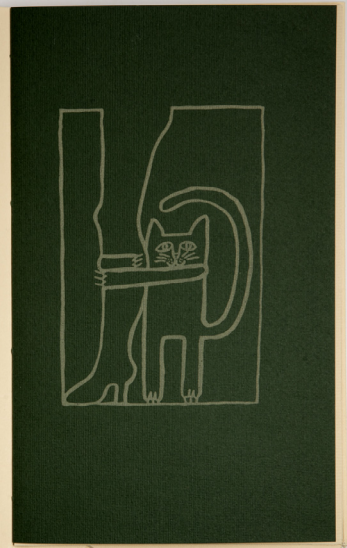
[BUSON]

春
小雨
や
ぬ磯
の
る小
貝
村
と

Prawdziwa cnotka nie boi się
kotka - Andrzej Matynia o Andrzeju
Kocie i jego ekslibrisach

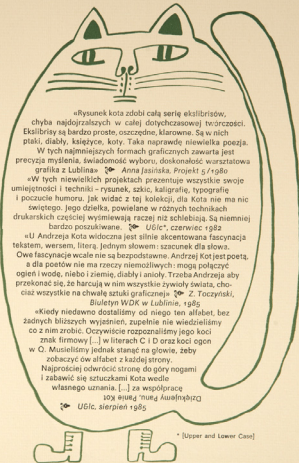
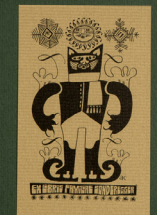

Zelzy mleko dla kota i spełniona tęsknota...
 Zelzy udane żniwa, zelzy jejność poczciwa,
 Zelzy wiatry starczyły – jak było tak było...
 Zelzy przy szklance piwa wzniośle EVIVA...
 Zelzy buty na luty, zelzy zdrowia przybyło...
 Zelzy łagodność dla ucha a w lecie prąchuca,
 Zelzy umier motorystygi i szacunek dla kadej nacji,
 Zelzy zwierza dostatek i mąki na chleb i oplatek,
 Zelzy owoc na drzewie... [Andrzej Kot]

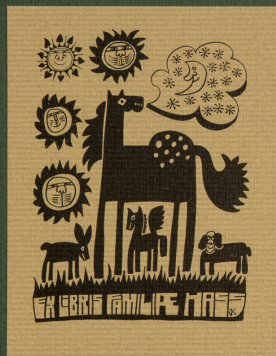
Diodor, historyk grecki, który w pierwszym wieku przed naszą erą starał się w przystępny sposób opowiedzieć szerokiej publiczności historię powszechną, pisał, że bogowie znużeni klucząc ludzi przybierali formy zwierzęce i w tej postaci jako zwierzęcy kazali się czcić. Bogowie egipscy przybierali zewnętrzność antylopy, barana, czepi, gepi, ibisa, krokodyla, wrony, łwicy, świni, samicy żółcia. Żaby i wiele innych zwierząt, ale mimo szacunku dla kota żaden z bogów nie przybierał jego formy.

Kot budził szacunek, ale jego niezależność, brak służalczości, odporność na wszelkie trezury, chodzenie własnymi drogami poza utartymi szlakami budziło lek i powodowało przypisywanie kotom szczególnej złośliwości i złej mocy. W mitologii japońskiej odradziliśmy liczne opowieści o kotach demonicznych, które przybierały postać kobiety, ale również z tej mitologii pochodzi opowieść o kurtyzanie Usugumo i jej kocie: «Żył w Yoshiwazie urodziwa kurtyzana imieniem Usugumo. Pewnego dnia jej ulubiony kot okazywał niewątpliwą narowistość i podniecanie. Nie chciał się też z nią rozstać ani na chwilę i ciągnął ją za kimono. Rozzłościło to wreszcie jednego z gości. Najpierw próbował kota wypędzić, a kiedy mu się to nie udało, porwał miecz i obciął mu głowę. Odegrała głowa poleciała pod sufit i zagryzła zaszczepionego tam węży. W ten sposób wyjaśnił się powód podniecenia kota. Usugumo wyprawiła zawierzyć wspólny pogrzeb i ulundowała grobowiec, ale nie zmniejszyło

«Rysunek kota zdobi całą serię ekslibrisów, chyba najdroższych w całej dotychczasowej twórczości. Ekslibrisy są bardzo proste: oszczędne, klarowne. Są w nich ptaki, diabły, koty, kury. Taka naprawdę niewielka poezja. W tych najmniejszych formach graficznych zawarta jest precyzyjny myślenie, świadomość wyboru, doskonałość wrażliwości grafika z Lublina». Anna Jaszińska, Projekt 5/1980
 «W tych niewielkich projektach przenajmniej wszystkie swoje i poczucie humoru. Jak widzę z tej kolekcji, dla Kota nie ma nic świętego. Jego diabeł, powielany w różnych technicznych drukarskich częściach wymieniając raczej róż szlachetności. Są niemiejskie bardzo prozajawne. Ułóć, czerwien 1982
 «U Andrzeja Kota widoczna jest silnie akcentowana fascynacja tekstem, wersem, literą. Jedynym słowem: szacunek dla słowa. Owe fascynacje wcale nie są bezpodstawne. Andrzej Kot jest poeta, a dla poetów nie ma rzeczy niemożliwych: mogą połączyć ogień i wodę, niebo i ziemię, diabeł i anioła. Treść Andrzeja alby przekonać się, że harują w nim wszystkie żywioły świata, chociaż wszystkie na chwałę sztuki grałniczej». Z. Toczyński, Biuletyn WDK w Lublinie, 1980
 «Kiedy niedawno dostaliśmy od niego ten alfabet, bez żadnych litatych wyjątków, zupełnie nie wiedzieliśmy co z nim zrobić. Oczywiście rozpoznałmy jego koci znak firmowy [...] w literach C i D oraz koci ogon w O. Musiałem jednak stanąć na głowie, żeby zobaczyć ów alfabet z każdej strony. Najbardziej obojętną stronę do gry nogami i zabawę się szaszurkami Kota wedle własnego uznania [...] za wyjątkowo»
 Ułóć, sierpień 1984

[Dapper and Lower Case]

Zycia rys ☞ Urodziłem się w Lublinie 22 listopada 1946 roku. Uczęszczałem do do szkół i pobierałem to nauki jak i inne swego czasu niekiedy. Pracowałem w instytucjach jak w szkole i grafiki. Odbyłem także zasadniczą służbę wojskową w Siłach Zbrojnych PRL. Miałem dotychczas kilkanaście wystaw indywidualnych w kraju. Brałem też udział w wielu wystawach zbiorowych po kraju. Poświęcono mi publikacje w wielu pismach artystycznych. Prace moje znajdują się w zbiorach prywatnych i muzealnych w Polsce i za granicą. A poza tym: "Same czarne łe duchy, diabły, nie na dobre; sprowadziłeś kśdziej, wysłwieśc mieszkanie" - słowa nieżyjącego ojca Antego ☞ [Andrzej Kos]

Dear Professor Urbanski,

I am delighted to welcome you as an honorary member of the Double Crown Club, and enclose copies of the records and (rather out of date) list of members.

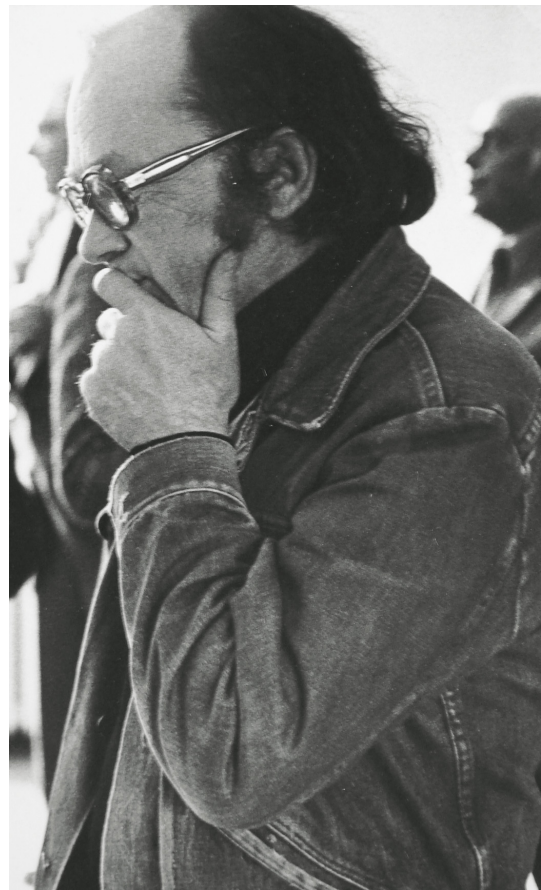
We all hope we may see you at some future meeting.

Yours sincerely

Sebastian Carter

1 May 1990

from the Secretary of the Double Crown Club
Sebastian Carter, 40 Oxford Road, Cambridge CB4 3PW
Telephone (0223) 353657

Bach 2016

Leon był fenomenem, który wyrósł na granicy plastyki polskiej jako «osobność», ktoś kto dzięki bogactwu postrzegał więcej od każdego przeciętnego artysty-plastyka – wspominała Leona Urbańskiego Danuta Wróblewska, krytyk i historyk sztuki. Nie powiem przeciętnego człowieka, bo my jesteśmy głusi, ślepi, mało spostrzegawczy. Natomiast on miał receptory wewnętrzne i zewnętrzne tak wyustrzone, że widział i rozumiał w obszarze książki i druku daleko więcej, aniżeli nawet bardzo utalentowany plastyk byłby w stanie zobaczyć. Wobec tego on był monstrem. Był czymś w rodzaju nadnaturalnego owada, który ma dwadzieścia par czulek, zamiast jednej, w stanie zobaczyć. Wobec tego on był monstrem. Był czymś w rodzaju nadnaturalnego owada, który ma dwadzieścia par czulek, zamiast jednej. Surrealistyczny portret, jaki stworzyła Leonowi Urbańskiemu, wybitnemu polskiemu typografowi, grafikowi i artyście książki Danuta Wróblewska, jest wprawdzie nieco zaskakujący, ale trafny. Surrealistyczny portret, jaki stworzyła Leonowi Urbańskiemu, wybitnemu polskiemu typografowi, grafikowi i artyście książki Danuta Wróblewska, jest wprawdzie nieco zaskakujący, ale trafny.

Leon Urbański

Urbański

Ewa Repucho
TYPOGRAFIA
KOMPLETNA
Kultura książki
w twórczości
Leona
Urbańskiego

Oficina
Wydawnicza
ATUT

Leon był fenomenem, który wyrósł na granicy plastyki polskiej jako «osobność», ktoś kto dzięki bogactwu postrzegał więcej od każdego przeciętnego artysty-plastyka – wspominała Leona Urbańskiego Danuta Wróblewska, krytyk i historyk sztuki. Nie powiem przeciętnego człowieka, bo my jesteśmy głusi, ślepi, mało spostrzegawczy. Natomiast on miał receptory wewnętrzne i zewnętrzne tak wyustrzone, że widział i rozumiał w obszarze książki i druku daleko więcej, aniżeli nawet bardzo utalentowany plastyk byłby